

TAVUA COLLEGE
VOSA VAKA VITI YEAR 11
WEEKLY HOME STUDY PACKAGE - WEEK 4 (26/07/21 – 30/07/21)
SOLUTION

NA LEWE NI VULI/ CAKACAKA LAVAKI

Me rai lesuvi tale na tolu na italanoa leleka sa vulici oti ena gauna ni kalasi me saumi kina na taro oqo.

Taro	Na Biu Vanua	Na Bula Vakarakavi	Na Bula ni Vuli e Gadreva na Veisau
1. Vakamacalataka na vanua e tauyavutaki kina na italanoa oqo (2m)	Ena loma ni waqa ni matanitu na Dausoko. Ia na vakanananu nei Tevita, e kauti keda lesu kina nona koro e Naikeleyaga, Kabara mai Lau.	E Tovata volekati Laqere ena taudaku kei Suva.	Ena itikotiko ni vuli qasenivuli e Nasinu.
2. Vola na uto ni tukutuku e tasereki tiko ena italanoa oqo. (4m)	<p>* E rau biuta mai na nodrau vuvale kei na nodrau koro mai Lau me rau mai tosoya na nodrau vuli o Ana ena Adi Cakobau School kei Tevita ena Ratu Kadavulevu School.</p> <p>* Era dau solia na nodra igu na gone mai na Yatu Lau ena vuli me yacova sara ni ra sa rawata baleta ni ra kila tu na dredre ni bula mai Lau ka qai balavu tale na gauna ni soko mai wasawasa.</p> <p>* E segata o Ana me na imatai ni goneyalewa ni Kabara me vuli Kavetani ni waqa ka vinakata o Tevita me na Vuniwai.</p>	<p>* E rau biuta mai na nodrau koro ko Natokalau, Kabara mai Lau o Meli kei Setareki na tacina me rau mai tomana nodrau vuli ena Kalabu Fijian School ka vakaitikotiko ena vale nei Anare na tamadrau lailai.</p> <p>* E rau mai sotava na bula dredre kei na veivakararawatki mei vei Anare kei Ana na watina e Tovata. Sa nanuma o Meli me sa gole tale ki nakoro o Setareki ka ni se gone sara.</p> <p>* E vosota o Meli na dredre ka mani toso sara kina Ratu Sukuna Memorial School dawa yani ki Ratu Kadavulevu School ka laki tomana sara nona vuli ki vavalagi ni bera ni qai mai vakoro tale ena Univesiti ni Ceva ka cakacaka sara vaka qasenivuli.</p>	<p>* Sa biuti Lodoni (RKS) mai o Samu, e dua na cauracou ni Noco mai Rewa, ka sa rawata e dua na nona idabedabe ni vuli Qasenivuli e Nasinu. E rau sa mai veidomoni sara toka kei Miriama e dua na goneyalewa ni Bua ka vuli qasenivuli talega.</p> <p>* Sa mai tacori vakalevu o Samu ena vakailala kei na mateni, guilecava kina na nona a masulaka taumda vua na Kalou me dua na nona idabedabe e Nasinu, dau calata wasoma na gauna ni nodrau sota kei nona daulomani, lutu vakaca na nona ka ni vuli ka sa berabiutaki koya talega o Miriama.</p> <p>* E qai mani veisau o Samu, sa cegu na mateni kei na vakailala cala, ka sa qai lotu vakavinaka ka dau vunau talega; e toso cake na nona ka ni vuli ka sa lesuvi koya talega mai o Miriama. Kena ilutua ni a qai rawata talega na nona vuli ka cakacaka vakaqasenivuli sara.</p>
3. E sema vakacava beka	E vaiganiti vinaka na ulutaga kei na lewe ni	E veiganiti vinaka na ulutaga kei na lewe ni talanoa baleta	E veiganiti vinaka na ulutaga kei na lewe ni

na ulutaga kina lewe talanoa. (2m)	talanoa baleta ni vakayatuyatutaki tiko kina na nodrau biuta mai na nodrau koro mai na Yatu Lau o Ana kei Tevita me rau mai vuli e Suva.	ni vakayatutayutaki tiko kina na nodrau biuta mai na nodrau koro o Meli kei Setareki ka mai tiko vakararavi voli vei tamadrau lailai o Anare e Tovata me rau mai tomana kina na nodrau vuli.	talanoa baleta ni vakayatuyatutaki tiko kina na nona veisautaka na nona itovo, na ivakarau kei na nona ilala o Samu ka mani yaco me rawata vinaka kina na nona vuli.
4. Vola e rua na ivakavuvuli o vulica rawa mai na italanoa. (4m)	<p>* Na vuli sa vaka edua na mataniciva ka ni dolava na matada me vakaramataka noda rai, kila se vakasama.</p> <p>* Na tamata vuli vinaka ga ena rawata e dua na cakacaka vinaka ka kune kalougata ena veisiga nimataka</p> <p>* Me da solia na noda igu ena vuli me yacova ni da rawata me rawa ni da siviti ira kina na vulagi kavakatulewa ena noda vanua.</p>	<p>* Me da dau vosota na dredre baleta ena daku ni dredre oqori, eda na kunea kina na veika vinaka.</p> <p>* Me da saga na noda vuli me da yacova ka rawata ena kena itagede e cake sara me da rawa cakacaka vinaka kina. Kena ilutua ni sa vagauna na ka kecega ka me da kakua ni qai taura na buina ni da a vakawaletaka ena imatai ni gauna. Kuria ni gauna, na voka kei na ua e sega ni waraka e dua.</p>	<p>* Ena rawati na vuli vinaka kevaka eda solia taucoko kina na yaloda kei na noda igu.</p> <p>* Ni vakaliuci na Kalou ena noda bula, ena donu na veika tucoko e muria mai.</p> <p>* E rawa ni meca ni noda rawa ka lelevu kei na tiko vinaka o ira na noda ilala. Sa yaga kina me da digitaka donu na noda ilala baleta na ilala cala ena vakarusa na ivakavuvuli vinaka e sa soli oti vei keda.</p>
5. Tasereka mada e rua na iwalewale ni volavola e vakayagataka o Peni Delaibatiki me talia kina na italanoa oqo. (3m)	<p>(i) E vakayagataki na nona vosa dina e dua ka vakaitavi ena loma ni talanoa ka vakatakilakilataki ena komalilirua me vukei keda na wilika na italanoa me da vakasamataka se na vakataki beka e vei kevaka me da na oka ena veika e yaco tiko se tukuni tiko ena italanoa.</p> <p>(ii) E vakyagataki na ivosavosa vakaViti me vakamikamicataka na kena wiliki se vulici na italanoa.</p> <p>(iii) E vakayagataki na iwalewale ni kena rai lesuvi na veigaunasa oti ena nodrau vakanananu lesu tiko o Tevita kei Ana me rawa ni vakamatatataka na veika eyaco se tukuni tiko ena loma ni talanoa.</p>	<p>(i) E vakayagataki na nona vosa dina e dua ka vakaitavi ena italanoa ka vakatakilakilataki ena idola kei na isogo ni vosa me vukei keda na wilika na italanoa me da biuti keda ena loma ni veika era lako curuma tiko o ira era talanoataki ka me da qai vakasamataka na veika eda na vakayacora kina.</p> <p>(ii) E vakayagataki na ivosavosa vakaViti me vakamikamicataka na kena wiliki se vulici na italanoa.</p> <p>(iii) a vakanananu lesu e vakamatatataka na veika e yaco ena italanoa ni veidutaitaki vata kei veika e a sa yaco oti ena dua na gauna taumada.</p>	<p>(i) E vakayagataki na nona vosa dina e dua ka vakaitavi ena italanoa ka vakatakilakilataki ena komalilirua me vukei keda na wilika na italanoa me da biuti keda kina loma ni veika era lako curuma tiko o ira era talanoataki ka me da qai vakasamataka na veika me na vakayacora kina ena mataqali draki ni bula vata vaka ko ya.</p> <p>(ii) E vakayagataki na ivosavosa vakaViti me vaamikamicataka na kena wiliki se vulici na italanoa ka vakarabailevutaka talega na kena vakasama.</p> <p>(iii) E vakayagataki na vakasama vakaiVola Tabu kei na ivakavuvuli ni lotu vaKarisito me vakarabailevutaka na vakasama ka vaatitobutaka na ivakavuvuli e via vakadewataka tiko o dau ni talanoa.</p>